

Výroční zpráva 2016

ÚVOD

V roce 2016 jsme oslavili čtvrtstoletí od chvíle, kdy parta kamarádů založila Lipku – přívětivé místo pro všechny, kdo se zajímají o ohleduplnější postoje vůči přírodě. Od té doby Lipka vyrostla z malého stromku ve velký a košatý strom s pěti pracovišti, víc než stovkou jednodenních a pobytových programů, dlouhou řadou akcí pro pedagogy a dalšími činnostmi, o nichž se nám na začátku ani nesnilo. A každý rok se snažíme být zase o kousek lepší než v roce předchozím.

V uplynulém roce se nám podařilo navýšit počet pobytových programů, ozdravných pobytů a škol v přírodě mimo naše pracoviště. Tím se objem pobytové výuky, kdy můžeme s dětmi strávit delší dobu a lépe vysvětlovat souvislosti v přírodě, téměř vyrovnal s objemem jednodenních programů. Přibývá také naší vysokoškolské výuky. Je dobře, že se environmentální vzdělávání pro univerzity postupně stává významným tématem a že si mnohé z nich vybraly pro tuto výuku právě Lipku.

Rok 2016 bude do naší historie zapsán také jako rok velkých rozhodnutí. Vykročili jsme k novým směrům ve vzdělávání učitelů a připravili projekt CIVIS, jehož hlavním cílem je vytvořit vývojové kontinuum a nabídnout učitelům možnost sdílení vlastních zkušeností. I další rozhodnutí – rozšířit aktivity v oblasti zahradní terapie – je pro Lipku zcela zásadní a znamená vytvořit odpovídající podmínky pro práci s novými cílovými skupinami, jako jsou lidé s různým mentálním, zdravotním či sociálním znevýhodněním. Začali jsme proto budovat novou zahradu U Řeky, která bude vhodná pro naše zahradně terapeutické aktivity.

Chcete-li vědět víc o našich loňských úspěších, začtěte se do této výroční zprávy.

*Hana Korvasová
ředitelka Lipky*

OBSAH

1 SEZNAMTE SE S LIPKOU	3	6 VYSOKOŠKOLSKÁ VÝUKA	18
O Lipce	3	Vyučované předměty	18
Pět pracovišť Lipky	4	7 PROJEKTY LIPKY	20
2 VÝUKOVÉ PROGRAMY LIPKY	6	Přehled projektů	20
3 ZÁJMOVÁ ČINNOST	8	O projektech	21
Kroužky a kluby	8	8 EDIČNÍ CENTRUM LIPKY	29
Tábory	8	Přehled vydaných materiálů	29
4 AKCE PRO VEŘEJNOST	13	9 FINANCOVÁNÍ A HOSPODAŘENÍ	31
5 VZDĚLÁVÁNÍ DOSPĚLÝCH	14	10 PŘEHLED ZAMĚSTNANCŮ	33
Vzdělávání pedagogů	14		
Vzdělávání nepedagogů	16		

SEZNAMTE SE S LIPKOU

O LIPCE

Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání je jednou z největších a nejstarších organizací v České republice věnujících se environmentální výchově dětí i dospělých. Za sebou má již 25 let své činnosti. Během roku přijde na Lipku bezmála 25 000 žáků z celého Jihomoravského kraje, kteří se na jednodenních výukových programech učí o různých tajemstvích přírody, a někteří tu stráví celý týden na škole v přírodě. Během odpolední se pracoviště Lipky plní dětmi navštěvujícími volnočasové kroužky a o prázdninách a ve dnech volna pořádáme také celou řadu příměstských i pobytových táborů. Rodiny s dětmi k nám chodí i o víkendech, kdy pořádáme oblíbené akce pro veřejnost. Lipka se však věnuje také učitelům a nabízí jim spoustu vzdělávacích seminářů, exkurzí a dalších akcí.

Lipka spolupracuje s řadou škol a univerzit nejen v Jihomoravském kraji. Má statut fakultního zařízení Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Lipka je příspěvkovou organizací Jihomoravského kraje a členským střediskem celostátní Sítě středisek ekologické výchovy Pavučina.

PĚT PRACOVIŠŤ LIPKY

LIPOVÁ

Pracoviště Lipová se zaměřuje na environmentální vzdělávání prostřednictvím práce s přírodními materiály, starých tradic a rukodělných řemesel. Během výukových programů i akcí pro veřejnost společně s dětmi pátáme po původu našich potravin i oděvů.

ROZMARÝNEK

Pracoviště Rozmarýnek je jedinečné pro své zaměření na ekologické stavitelství, zdravé bydlení a permakulturu. Žáci při výukových programech poznávají zahradu Rozmarýnku, její plody i živočichy. Pedagogové Rozmarýnku také pravidelně s žáky vyjíždí na školy v přírodě.

RYCHTA

Pracoviště Rychta se zaměřuje především na téma krajiny. Školám nabízí pobytové programy, exkurze a projektové dny v krásném prostředí Dražanské vrchoviny a pořádá také krajské kolo Ekologické olympiády.

JEZÍRKO

Pracoviště Jezírko je zaměřeno na vzdělávání o vodě a lese a nejčastěji o nich učí právě v lese. Výuka přímo v terénu nám umožňuje názorné učení, osvojování dovedností i probouzení citového vztahu k přírodě. Návštěvníci na Jezírko jezdí také za velmi oblíbenými akcemi pro veřejnost.

KAMENNÁ – VZDĚLÁVACÍ CENTRUM ALEŠE ZÁVESKÉHO

Pracoviště Kamenná se zaměřuje na vzdělávání dospělých, zejména pedagogických pracovníků a studentů učitelství, čímž je ojedinělé v rámci Lipky i celé České republiky. Probíhá zde také řada vzdělávacích akcí zaměřených na městské zahradničení nebo zahradní terapii.

VÝUKOVÉ PROGRAMY LIPKY

2

- 📌 **101** jednodenních a **20** pobytových výukových programů v nabídce
- 📌 **1 137** odvedených výukových programů
- 📌 **5 542** hodin výuky
- 📌 **24 337** účastníků

V roce 2016 nabídla Lipka na svých pěti pracovištích víc než stovku jednodenních výukových programů určených mateřským, základním i středním školám. Pro žáky i jejich učitele je to vítaná možnost, jak se seznámit s různými přírodovědnými tématy, pro která je na pracovištích Lipky ve srovnání se školou vhodnější prostředí, lepší zázemí i vybavení. Zaměření programů bylo skutečně různorodé – od seznamování se s živočichy i rostlinami v našem okolí přes práci s přírodními materiály, vaření z toho, co nám nabídne zahrada, až po témata s globálním přehledem. Naším cílem je vzbuzovat v dětech zájem o přírodu a odpovědný přístup k životnímu prostředí a všemu živému.

Pracoviště Rychta, Jezírko a Rozmarýnek nabízí rovněž vícedenní pobytové programy a školy v přírodě. Žáci tak mají možnost vyjet ze školy do přírodovědně zajímavých lokalit, proniknout hlouběji do biologických souvislostí mezi organismy v přírodě. Díky zážitkovým aktivitám programy napomáhají také stmelování kolektivu a vytváření zdravých vztahů ve třídě. Zatímco Rychta a Jezírko realizují pobytové programy přímo na svých pracovištích, Rozmarýnek se školami vyjíždí na základny na Tišnovsku, Olomoucku a na Vysočině.

Počty jednodenních výukových programů

Pracoviště	2016												Počet výukových programů	Počet hodin trvání	Počet dnů trvání	Počet účastníků	Počet účastnických hodin
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12					
Lipová	30	35	24	36	40	32			23	28	35	18	301	1 007	301	6 142	20 688
Rozmarýnek		17	19	27	27	15			30	19	21	16	191	672	191	4 452	15 776
Jezírko	35	53	33	64	63	43			32	43	50	32	448	1 421	448	8 602	27 188
Rychta	3	1	2	3	17	10			4	3		2	45	207	45	1 295	5 953
Kamenná	2	3	8	8	12	7			3	8	4	6	61	190	61	1 382	4 252
Celkem	70	109	86	138	159	107			92	101	110	74	1 046	3 497	1 046	21 873	73 857

Počty pobytových výukových programů

Pracoviště	2016												Počet výukových programů	Počet hodin trvání	Počet dnů trvání	Počet účastníků	Počet účastnických hodin
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12					
Rozmarýnek	2	2		7	5	3			3		2		24	639	151	829	22 870
Rychta	1	3	3	5	8	5			3	5	4		37	830	140	933	20 774
Jezírko	1	4	3	4	5	2			2	3	4	2	30	576	118	702	13 466
Celkem	4	9	6	16	18	10			8	8	10	2	91	2 045	409	2 464	57 110

KROUŽKY A KLUBY

- ✚ 44 pravidelných kroužků pro 575 členů
- ✚ 10 zájmových klubů a víkendových kroužků
- ✚ 77 výprav pro 885 účastníků

Již 25 let Lipka nabízí volnočasové kroužky pro děti i pro dospělé. Většina z našich kroužků je zaměřena přírodovědně – jejich účastníci objevují zákonitosti a vztahy v přírodě, pozorují život v zahradě, starají se o rostliny nebo vytváří malá i velká umělecká díla z přírodních materiálů. V nabídce narazíte také na kroužky tábornické, kulinářské, chovatelské, jazykové, hudební či dramatické. V každém z nich se děti učí, jak se chovat odpovědně a šetrně k životnímu prostředí, a důraz klademe také na spolupráci, empatii a přátelské vztahy.

Stále oblíbenější jsou rovněž naše víkendové kluby, které zahrnují jedno- i vícedenní výpravy do přírody, při nichž zažíváme s dětmi různá dobrodružství: sjíždíme řeky na kánoích, jezdíme na koloběžkách, spíme pod širákem, vypravujeme se do jeskyní – a u toho všeho poznáváme přírodu a seznamujeme se s jejími obyvateli.

Během roku nabízíme kroužky nejen dětem, ale i dospělým. Ti k nám chodí plést košíky z proutí a pedigu, cvičit jógu a dříve narození také do seniorského klubu.

Kroužky a kluby můžeme pořádát díky finanční pomoci Odboru životního prostředí Magistrátu města Brna.

TÁBORY

- ✚ 51 táborů pro 1 195 účastníků

V roce 2016 připravili pedagogové Lipky celkem 51 táborů, 38 příměstských a 13 pobytových. Z dětí se tak na čas, povětšinou na pět dní, stali udatní rytíři, nebojácní horolezci, polárníci, objevitelé či detektivové. Na příměstský tábor se k nám vypravila také skupina seniorek, které se s nadšením vrhly do rozpustilého programu s tematikou cirkusu.

Pravidelné kroužky	
Název kroužku	Počet členů
LIPOVÁ	
Bobříci	14
Cvrčci	8
Divoši	15
Tvořivé ještěrky	4
Keramika pro děti	5
Mravenci	14
Pampelišky mladší	20
Pampelišky starší	14
Píďalky	14
Píditelé	17
Robinsoni v zahradě	9
Semenáčky	6
Sluníčka	9
Sýkorky	6
Tlapky	7
Vrabčáci	9
Žabky	13
ROZMARÝNEK	
Angličtina – konverzace	2
Angličtina – příprava na přijímací zkoušky na SŠ	2
Angličtina s písničkami	8
Hřibata	10
Hudebně dramatický	9
Irbisi	12
Maškrtníci	18
Němčina – konverzace pro dospělé	4
Plšící	14
Salamandr	15
Scarabeus	24
Surikaty – VIDA!	10
Špalíčci	26
Tuláci junior – VIDA!	16
Tvoření s angličtinou	10

Pravidelné kroužky	
Název kroužku	Počet členů
RYCHTA	
Estavela	14
JEZÍRKO	
Brouk Pytlík	17
Čmeláci	19
Klub skřítků Lesníčka	18
Kuklíci	21
Larvičky	22
Pestřenky	14
Svižníci	18
Víkendovky Jezírko	23
Zlatohlávci	14
Lesní ateliér	14
KAMENNÁ	
Jóga pro zdravý životní styl	17

Výpravové kroužky a zájmové kluby	
LIPOVÁ	
Hovniválové	
Víkendovky Lipová	
ROZMARÝNEK	
Víkendovky Devětsil	
Víkendovky Rezeda	
RYCHTA	
Víkendovky Rychta	
JEZÍRKO	
Víkendovky Jezírko	
KAMENNÁ	
Seniorské úterky	
Seniorský klub	
Senioři a děti	
Vysokoškolský studentský klub	

Příměstské tábory		
Název tábora	Počet dnů	Počet účastníků
LIPOVÁ		
Hledači pokladů	5	22
Knihy z Kellsu	5	23
Nevyřešené záhady detektiva Babočky	5	23
Škola čar a kouzel	5	22
Tábor polokrevných	5	23
Zelený ostrov pro mladší	5	21
Zelený ostrov pro starší	5	23
ROZMARÝNEK		
!Jídlo!	3	23
Dubínkova dobrodružství	5	22
EntomoLOG	5	19
Expedice Antarktida - jarní prázdniny	5	20
KOLOběžka I.	5	24
Na výlety s Rozmarýnkem	5	10
Neznámkova dobrodružství	5	20
O Pejškovi a Kočičce	5	16
Olympiáda přírody	5	25
Opice Žofka	5	23
Poklady české kuchyně	5	16
Reportéři na Grossglockneru	5	16
Výlety za zvířaty	5	21
Z Nadhledu	5	22
Zloději barev	5	24
Zvídaví objevitelé	5	24
RYCHTA		
Byl jednou jeden život	5	31
Cestou necestou	5	16
Kořencem kolkolem	5	22
Záhada hlavolamu	5	29

Příměstské tábory		
Název tábora	Počet dnů	Počet účastníků
JEZÍRKO		
Cesta do pravěku	5	31
Heuréka!	5	28
Kdo to tu straší	5	32
V údolí řeky Nil	5	26
Ve stínu pyramid	5	29
Za Mamutem přes Alpy	5	26
Zkamenělý svět	5	31
KAMENNÁ		
Akta XYZ	5	21
Hrad králů	5	29
Po stopách Ōtziho	5	15
Seniorcirkus	5	7
Celkem 38 příměstských táborů	186	855

Pobytové tábory		
Název tábora	Počet dnů	Počet účastníků
LIPOVÁ		
Buchty pro Honzu?	6	7
Do říše Mytologie	9	19
Letní tábor Dívochů a Hovniválů	9	31
Příběh hraničáře	14	29
ROZMARÝNEK		
Expedice aneb Eko potřebuje jen statečné a silné	6	22
Po stopách... zvířecích záchranářů	6	24
Pobytový tábor Domašov	7	53
RYCHTA		
Expedice Ploučnice	6	15
Kosák Čenda a kukačka Lumpačka	6	33
JEZÍRKO		
Beskydy	8	15
Osada u divoké řeky	8	50
KAMENNÁ		
Les a louky Bílých Karpat	7	5
Letní pobytový tábor Javoříčko	6	37
Celkem 13 pobytových táborů	98	340

AKCE PRO VEŘEJNOST

👉 46 akcí pro 9 291 účastníků

Pracoviště Lipky se plní dětmi nejen v době odpoledních kroužků a prázdninových táborů. Během celého roku k nám přicházejí rodiny s dětmi oslavit tradiční svátky, tvořit z přírodních materiálů nebo se dozvědět různá tajemství, která ukrývá příroda. V roce 2016 jsme uspořádali celkem 46 akcí pro veřejnost. Rozmarýnek zval návštěvníky do zahrady, kde pro ně připravil naučnou stezku, a uspořádal také pravidelný závod *Jundrovský rygol*. Jezírko se na svých akcích i letos těšilo vysoké návštěvnosti nejen z řad dětí, ale také seniorů, Rychta začala pořádat víkendové akce pro rodiny s malými dětmi, kterým nabízí plno inspirace a námětů k průzkumu přírody, a Lipová loni již po šestadvacáté uspořádala akci *Vánoční Lipka* a představila také novinku v podobě oslavy *Slunovratu*. Kamenná otevřela seniorský klub a dříve narození společně s vnoučaty sem docházeli také na pravidelná setkání z cyklu *Babi, dědo, pojďte si hrát!*, kde zkoumali různé vynálezy.

Již tradičně největší akcí Lipky byl *Den Země*, na kterém jsme se opět přehoupili přes rekordní počet návštěvníků. Oslavy naší planety, kterou jsme zasvětili tématu divočina, se zúčastnilo šest tisíc lidí.

- ✦ 73 vzdělávacích akcí pro 1 565 pedagogů
- ✦ 61 vzdělávacích akcí pro 674 účastníků nepedagogů

VZDĚLÁVÁNÍ PEDAGOGŮ

Vzdělávací akce pro pedagogy v roce 2016 zahrnovaly řadu seminářů, kurzů, exkurzí, ale i konferencí. Celkem jsme pro učitele uspořádali 73 akcí a úspěšně tak vstoupili do 26. roku naší vzájemné spolupráce.

Hlavním tématem našich tradičních *Konferencí k environmentální výchově* byla voda. O její moci a zranitelnosti se dozvěděli učitelé ZŠ a SŠ na KONVI a učitelé MŠ o den později objevovali podklad ze studánek na *Konvičce*. Na konferencích jsme s učiteli také radostně oslavili 25. narozeniny Lipky.

Pro Jihomoravský kraj Lipka už podruhé uspořádala konferenci *Zdraví nás baví*, kde psychologové Svoboda a Herman bez skupulí mluvili o výchově, pravidlech i o duši.

Prožitkové semináře a workshopy nabízí každým rokem všechna pracoviště Lipky. Na Lipové se pedagogové učili využívat přírodniny ve výuce, vyrábět skřítky a stopovat v přírodě živočichy. Kamenná se zaměřila na polytechnickou výchovu. Při neobvyklých pokusech učitelé objevili kouzlo materiálů, experimentovali s technikou a hračkami a po kapkách si nalévali badatelství a simulační hry. Týdenní kurz *Repetitorium terénní přírodovědy*, který o letních prázdninách pořádá pracoviště Rychta, už zná pravděpodobně každý učitel přírodopisu a biologie. Díky exkurzím, inspirativním lektorům i výměně zkušeností je o terénní přírodovědu v této podobě stále velký zájem.

Letní školu pro pedagogy uspořádalo také pracoviště Jezírko. Nesla podtitul *Záhada začarovaného lesa*, kterou během tří dnů rozluštily učitelky MŠ a 1. stupně ZŠ. Nevyhýbali jsme se ani sociálním tématům. S učiteli jsme na jednodenních seminářích diskutovali o ropě nebo příčinách a důsledcích globálního světa.

I v roce 2016 se na Lipce hojně potkávali učitelé zaměřující se na školní přírodní zahrady a zahradní pedagogiku. Inspiraci mohli čerpat na oblíbeném cyklu *Zahradního minima*, jarních kurzech věnovaných budování školních zahrad i výjezdech do blízkého Rakouska. Ve spolupráci s Jihomoravským krajem Lipka uspořádala jednodenní workshop věnovaný rozvoji podnikavosti.

SPECIALIZAČNÍ STUDIUM

Bez koordinátorů EVVO na školách by to nešlo! Proto si je hýčkáme akcemi zaměřenými přímo na jejich potřeby. Doménou je především 250 hodin trvající specializační studium, které v roce

2016 úspěšně dokončilo 23 nových koordinátorů. Pro absolventy dřívějších běhů rádi organizujeme výjezdové a setkávací akce. Letos jsme je vzali za školu do Žďárských vrchů a za ochrannou přírodou na Pálavu. Že jsou naše specializační studia opravdu smysluplná, svědčí i to, že v příštím roce díky zájmu ze strany pedagogů otevřeme již dvanáctý běh.

METODICKÁ PODPORA

Mnoho koordinátorů dlouhodobě využívá služeb sítě MRKEV a Mrkvička, kterou v Jihomoravském kraji spravuje Lipka. Pedagogové tak díky poskytovaným informacím, metodickým materiálům a tematicky zaměřeným časopisům neztrácejí kontakt s aktuálním světem environmentální výchovy. Dlouhodobou podporu stále poskytujeme také školám zapojeným do mezinárodního programu *Ekoškola*. Program díky velké participaci žáků na směřování školy neztrácí na atraktivitě a jsme rádi, že i v roce 2016 nám v kraji přibylo několik nových škol s tímto prestižním titulem. Uskutečnil se také první seminář věnovaný mladšímu stupni programu – ekoškolám.

PEDAGOGOVÉ VOLNÉHO ČASU

Naší podařenou novinkou je kurz *Studium pedagoga volného času*. Ve spolupráci s Institutem celoživotního vzdělávání Mendelovy univerzity jsme v pilotním běhu prošli nové vedoucí kroužků a dětských skupin, kteří získali základy pedagogického vzdělání a obhájili své závěrečné práce testované přímo v terénu.

Vzdělávací akce pro pedagogy				
Cílová skupina	Počet akcí	Počet dnů trvání	Počet hodin trvání	Počet účastníků
Učitelé MŠ	14	16	91	374
Učitelé MŠ a ZŠ	24	49	375	512
Učitelé ZŠ – 1. a 2. stupeň	2	2	13	44
Učitelé ZŠ – 1. stupeň	2	2	8	19
Učitelé ZŠ – 2.stupeň	1	1	4	10
Učitelé ZŠ a SŠ	6	12	73	172
Vychovatelé a učitelé MŠ	4	4	15	79
Studenti	5	6	19	122
Vedoucí oddílů a kroužků	1	7	41	17
Neziskové organizace	1	1	2	35
Interní zaměstnanci Lipky	4	7	34	67
Externí zaměstnanci Lipky	5	7	36	64
Pracovníci SEV	4	4	34	50
Celkem	73	118	745	1 565

VZDĚLÁVÁNÍ NEPEDAGOGŮ

V posledních letech Lipka nabízí stále více vzdělávacích akcí také pro nepedagogy. Někdy se jedná o zaměstnance škol na nepedagogických pozicích, ale věnujeme se i dalším profesím a zájemcům z řad veřejnosti.

V návaznosti na projekt *Rozšíření vybraných profesí o environmentální přesah* proběhl kurz pro kuchaře a kuchařky, který se sestával ze tří vzdělávacích dnů a exkurze. Deset účastnic během kurzu získalo jak teoretické poznatky, tak praktické zkušenosti. Na programu byla témata jako proč využívat regionální potraviny, šetrnější provoz kuchyně, bezmasá strava apod. V rámci exkurze jsme se vypravili na soukromou farmu, do pekárny a také jsme si vyzkoušeli výrobu sýrů.

Dále jsme připravili kurz pro úklidový personál o šetrnějším úklidu a ve spolupráci s Jiho-moravským krajem jsme zrealizovali kurz pro zaměstnance krajského úřadu na téma zeleného úřadování. Diskutovalo se rovněž o veřejné zeleni, přírodních zahradách a okolí budov.

V rámci projektu *Terapie přírodou a pro přírodu* jsme pořádali kurzy pro zahradníky o zakládání přírodních a terapeutických zahrad, i pro sociální pracovníky a terapeuty, kteří se dozvěděli o možnostech zahradní terapie a o tom, jak ji využívat ve vlastních zařízeních. Kromě kurzů jsme podnikli také několik exkurzí do inspirativních zahrad v České republice i v Rakousku.

Zahrad se týkaly také kurzy pro veřejnost. Na semináři *Bylinkárna* na Kamenné se zájemci naučili využívat léčivé i aromatické byliny v kuchyni i pro zahánění různých neduhů. V *Kurzu permakulturního designu*, který nabídl Rozmarýnek, se zase učili navrhovat pozemky dle principů blízkých přírodě. Lipová již tradičně připravila celou řadu řemeslných a tvořivých akcí, kde se využívaly především přírodní materiály. Účastníci si mohli vyrobit například proutěné a slaměné ošatky, lžičky z lipového dřeva či dekorace z organzy.

Vzdělávací akce pro nepedagogy

Typ akce	Počet akcí	Počet dnů trvání	Počet hodin trvání	Počet účastníků
Kurzy pro veřejnou správu	3	4	18	60
Řemeslné kurzy	24	41	37	139
Kurz permakulturního designu	6	8	40	60
Kurz pro kuchařky	4	4	28	36
Kurz pro úklidový personál	1	1	7	8
Kurzy zahradní terapie	8	8	47	128
Kurz Zakládání a údržba přírodních zahrad	5	5	45	63
Exkurze do zahrad	3	3	14	79
Ostatní	7	11	45	101
Celkem	61	85	281	674

👉 **14** předmětů na **5** fakultách **3** univerzit

👉 **339** hodin výuky

Stejně jako v minulých letech, i v roce 2016 spolupracovala Lipka s univerzitami a zajišťovala pro studenty vysokých škol výuku 14 předmětů zaměřených především na environmentální výchovu a vzdělávání.

Dlouhodobá spolupráce probíhá především s Masarykovou univerzitou v Brně, katedrami primární a sociální pedagogiky, katedrou tělesné výchovy a výchovy ke zdraví na Pedagogické fakultě a s katedrou environmentálních studií na Fakultě sociálních studií.

V roce 2016 Lipka zajistila 339 hodin výuky. Jako fakultní zařízení Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity se zapojila také do pedagogicko-psychologických a učitelských praxí.

Důležitou součástí spolupráce Lipky s vysokými školami je pořádání *Soutěže diplomových prací* se vztahem k životnímu prostředí a ekologii v Jihomoravském kraji. V roce 2016 proběhl čtrnáctý ročník, kterého se zúčastnilo 28 studentů z pěti univerzit. Soutěž studentům přináší možnost publikovat svoji práci ve sborníku s ISBN a zúčastnit se závěrečné mezioborové konference, kde mohou svůj projekt konzultovat s odborníky i ostatními soutěžícími.

Pro studenty vysokých škol i v roce 2016 fungoval Vysokoškolský klub. V rámci společných setkání se studenti mohli zúčastnit víkendové akce na Šumavě zaměřené na stopování šelem a pobytového tábora v Bílých Karpatech.

VYUČOVANÉ PŘEDMĚTY

MASARYKOVA UNIVERZITA V BRNĚ

👉 Pedagogická fakulta

Praktikum ekologické výchovy – kombinované studium

Praktikum ekologické výchovy – prezenční studium

Environmentální edukace v sociální pedagogice

Úvod do ekologie a environmentální vědy

Environmentální edukace v sociální pedagogice

Ekologie ve výchově ke zdraví

👉 Fakulta sociálních studií

Permakultura

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

👉 Pedagogická fakulta

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

👉 Přírodovědecká fakulta

Environmentální aspekty výuky na školách

Základy didaktiky péče o životní prostředí

Ekologická a globální výchova

Ekologická výchova a environmentální vzdělávání

Seminář k didaktice environmentální výchovy

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ

👉 Institut celoživotního vzdělávání

Úvod do environmentální výchovy

PŘEHLED PROJEKTŮ

LIPKA JAKO REALIZÁTOR PROJEKTU

- ✚ Terapie přírodou a pro přírodu
- ✚ CIVIS: zaostřeno na občanské a sociální kompetence
- ✚ Podpora rozvoje environmentální výchovy v ZŠ Rosoš a Svaljavském regionu v Zakarpatské oblasti Ukrajiny a vzájemné spolupráce s Lipkou a ZŠ a MŠ Podomí (projekt realizován společně s Kanceláří JMK pro mezinárodní spolupráci)

LIPKA JAKO PARTNER PROJEKTU

- ✚ Mistři kolegiální podpory v oblasti přírodovědné gramotnosti (vedoucí partner Tereza, vzdělávací centrum)
- ✚ Kolegiální podpora v síti Mrkvička (vedoucí partner SSEV Pavučina)
- ✚ Edugard (vedoucí partner Chaloupky)
- ✚ Jihomoravské regionální centrum na podporu integrace cizinců II. (vedoucí partner Jihomoravský kraj)
- ✚ Výchova a podpora vzdělanosti v oblasti významu lesních ekosystémů a podmínek pro zachování jejich diverzity (vedoucí partner Mendelova univerzita v Brně)
- ✚ Zvyšování povědomí veřejnosti k lepší ochraně biodiverzity v ČR (vedoucí partner Hnutí DUHA)

O PROJEKTECH

PODPORA ŠKOLÁM

Přímá a dlouhodobá podpora učitelů ve školách se ve výzkumech jeví jako neefektivnější způsob rozvoje. Upřeli jsme proto v našich nových projektech pozornost na učitele, kteří chtějí získávat zkušenosti, sdílet metody práce a rozvíjet své pedagogické dovednosti. Jak jinak než výukou v reálném světě, tedy v kontaktu s přírodou.

Venkovní učení

Učit venku znamená venku nejen být, ale také prožívat, pozorovat a zkoumat skutečný svět, v němž žijeme. Žáci pak snadněji porozumí důležitým ekologickým a environmentálním souvislostem, které jinak znají jen z učebnic. Na prožívání, zkoumání a vyvozování souvislostí je postaven metodický přístup, který Lipka pilotně ověřuje na základních školách v projektu *CIVIS: zaostřeno na občanské a sociální kompetence* podpořený v rámci operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Celkem sedm partnerů včetně dvou univerzit ověřuje formou akčního výzkumu pět vybraných metodických přístupů, které efektivně rozvíjí kompetence žáků, ale i učitelů. Cíle projektu však nezůstávají pouze u zavádění úspěšných metod učení do škol. Ambicí projektu je také změnit formu přípravy budoucích učitelů na vysokých školách, rozpracovat hladiny občanských a sociálních kompetencí a rozpoznat bariéry, které učitelům v kvalitní výuce brání. V projektu CIVIS učíme pro život odpovědný k lidem a přírodě.

Zakotveno v přírodě

Některé školy jsou prostě dál. Zkušení učitelé se na úspěšných školách stávají pro své kolegy lídry a aktivně jim pomáhají rozvíjet své dovednosti. S podporou metodiků Lipky se v těchto školách budují týmy pedagogů, kteří společně plánují výuku, navštěvují se a někdy společně i učí. A když probíhá vyučování venku, pak je dobrá rada nad zlato. A protože právě o výuku přírodovědných předmětů přímo v přírodě mají školy zájem, zapojili jsme se do partnerského projektu *Mistři kolegiální podpory v oblasti přírodovědné gramotnosti*, který spustilo vzdělávací centrum TEREZA koncem roku 2016 díky podpoře Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy v rámci operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Smyslem tohoto projektu je podchytil zkušené pedagogy a rozvinout jejich mentorské dovednosti, aby působili jako lídři ve svých školách ale i ve svém regionu. Zapojené školy tak mohou během nejbližších čtyř let fungovat jako centra kolegiální podpory.

Kolegiální podpora

Mnohdy je lepší jednou vidět, než stokrát slyšet. A učitelé mateřských škol mají co ukazovat! Vybudované přírodní zahrady, projektové dny, venkovní učebny i laboratoře a mnoho dalších prvků a metod práce mohou sdílet formou stáží a výměny zkušeností v projektu *Kolegiální podpora v síti Mrkvička*, který začal na konci roku 2016 a podporuje ho Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v rámci operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání. Projekt zastřešuje síť středisek ekologické výchovy Pavučina. Tím to ale zdaleka nekončí. Dále se pedagogové mohou naučit základním metodám mentoringu a vedení a také si vytvořit a vyzkoušet dlouhodobý vzdělávací celek zaměřený na environmentální vzdělávání. Oporou jim je odborný konzultant Lipky a odměnou kvalitní spolupráce učitelů ve školce.

DIVOČINA

Se studenty do divočiny

Divočina, husté neproniknutelné lesy, zubr či dokonce vlk? Už při vyslovení těchto slov bychom u mnoha lidí mohli vyvolat zděšení. A to se právě rozhodla pracoviště Rychta a Kamenná i díky zapojení do projektu *Zvyšováním povědomí veřejnosti k lepší ochraně biodiverzity v ČR* změnit.

Dostat mapu zarostlého lesního území a úkol projít všechny označené body, vyluštit šifru a nakonec se setkat na tajemném místě se zbytkem skupiny. Takové instrukce dostanou středoškoláci v novém terénním výukovém programu *Rychty Ztraceni v divočině*, který probíhá v přírodně zajímavé lokalitě Rakoveckého údolí. Cílem není jen obejít všechna plánovaná místa, ale především zaznamenat, jaká je divočina, jak se v ní žáci cítí a čeho všeho si cestou povšimli.

V současné době jsme svědky unikátního návratu a postupného rozšiřování velkých savců u nás. Díky projektu jsme získali příležitost o aktuálním rozšíření jednotlivých druhů zjistit více a také se aktivně účastnit monitoringu. Se středoškoláky jsme vyrazili stopovat a mapovat pohyb rysů do Beskyd a na Šumavu. A do divočiny se s námi podívali také vysokoškoláci, pro které Kamenná připravila víkendový výjezd na Šumavu v rámci Vysokoškolského klubu. Díky akcím jsme mohli posunout vnímání mnoha lidí od obav až k fascinaci těmito jedinečnými druhy, které se rozšiřují dokonce i do naší blízkosti, například do Moravského krasu.

Divočina na Jezírku

Také Jezírko se v minulém roce mohlo díky projektu *Výchova a podpora vzdělanosti v oblasti významu lesních ekosystémů a podmínek pro zachování jejich diverzity*, který podpořil grant z Islandu, Lichtenštejnska a Norska, rozšířit svoje vzdělávací aktivity o lákavé téma divočina. Vznikly dva nové pobytové výukové programy, jež žákům základních škol představují les, jeho obyvatele i práci lesníků. Během týdne si například zkusí vyřezat dřevěnou lžici, připravit dřevo

na otop nebo nastražit v lese fotopast a pak pozorovat tamější život. Třetí výukový program je jednodenní a seznamuje žáky s malými i velkými šelmami žijícími v naší přírodě.

Kromě nových výukových programů projekt přinesl také možnost vybudovat na Jezírku novou učebnu se zděnou pecí a sporákem. Děti si tak na výukových programech mohou vyzkoušet upéct koláče přesně tak, jak to dělávaly naše babičky.

ZAHRADY

Na všech pěti pracovištích Lipky se můžeme pochlubit krásnými přírodními zahradami, které využíváme nejen jako zdroj přírodních materiálů pro tvoření nebo bylinek a kořenů pro vaření, ale především jako místo pro výuku a program s dětmi i s dospělými. Není tak divu, že hned několik projektů Lipky má v hledáčku právě zahrady a to, jak je využívat ve vzdělávání i v terapii.

Příroda léčí

Zahradní terapii a tomu, jak může lidskému zdraví prospívat příroda, se věnuje projekt *Terapie přírodou a pro přírodu* podpořený Státním fondem životního prostředí a Ministerstvem životního prostředí. Díky projektu jsme se mohli podílet na úpravách a rozšíření dvou zcela odlišných terapeutických zahrad. Zahradu Speciální základní školy ve Velké Bíteši mohou využívat děti s různými hendikepy během školních i mimoškolních aktivit. Lipka zde pomohla vybudovat velký africký záhon.

Druhá terapeutická zahrada, na jejímž vybudování se Lipka podílela, se nachází v Domově pokojného stáří Kamenná v Brně a byla slavnostně otevřena v červnu 2016. Pro seniory jsou zde připraveny vyvýšené záhony a odpočinková místa. Zahrada je plná jedlých keřů a dalších plodin, které mohou seniory při svých procházkách ochutnávat.

V rámci projektu jsme mohli také vytvořit prototyp pojízdného záhonu – floramobilu, který pomůže terapeutům ve zdravotnických a sociálních zařízeních dovést kus přírody až k lůžku pacientů, kteří se kvůli zdravotnímu stavu do zahrady nedostanou. Až do jara 2017 bude floramobil testován v Domově pokojného stáří a na základě této pilotáže budeme prototyp dále upravovat, aby plně vyhovoval potřebám pacientů i terapeutů.

V zahradní terapii a terapii přírodou se Lipka zasazuje také o vzdělávání. Během roku 2016 proběhl kurz *Prostor pro zahradní terapii* za účasti 15 zástupců sociálních, zdravotnických i volnočasových zařízení a tři odborné semináře pro pedagogy, zdravotníky, sociální pracovníky a zástupce veřejné správy, kterých se zúčastnilo 77 osob.

Učení o zahradě – v zahradě

O zahradách a přírodních vztazích a procesech, které v nich probíhají, se nejlépe učí právě v zahradě. Je zde prostor nejen pro osvojení teoretických poznatků, ale především praktických dovedností. Žáci mají možnost učit se prožitkem a vnímat přírodu všemi smysly, přicházet do přímého kontaktu s živými organismy i s přírodními materiály.

Společně s českými i rakouskými partnery v projektu *Edugard*, jenž je finančně podporován Evropským fondem pro regionální rozvoj, se snažíme především o propagaci zahradní pedagogiky a využívání školních zahrad jako přírodních učeben. Díky projektu budeme moci vytvořit nové zahradní výukové programy pro žáky, ale také několik vzdělávacích akcí pro učitele a nabídnout stáže vysokoškolským studentům. Pro tyto aktivity vznikne také nová zahrada v blízkosti pracoviště Kamenná, zahrada U Řeky, s jejíž přípravou jsme začali již v průběhu roku 2016. Po dokončení bude v zahradě k vidění i vyzkoušení celá řada netradičních zahradních a vzdělávacích prvků (sluneční past, bahenní kuchyňka, prostor pro divočinu, tréninkové záhony ad.)

PODPORA CIZINCŮ ŽIJÍCÍCH V JIHMORAVSKÉM KRAJI

I v roce 2016 jsme pokračovali ve spolupráci s Jihomoravským krajem, s nímž připravujeme akce podporující zapojení cizinců žijících v Brně do majoritní společnosti. V mnoha brněnských firmách pracuje část zaměstnanců ze zahraničí a s nimi přichází do Brna i jejich rodiny. Mnohdy tu nikoho neznají a zvláště pro maminky s malými dětmi může být obtížné si v nové společnosti najít přátele. Proto již druhým rokem pořádáme programy pro rodiče s dětmi, jimž se snažíme představit české zvyky a tradice. Téměř na každý měsíc jsme připravili jedno setkání.

Velmi povedené bylo například setkání na pracovišti Jezírko, kde rodiče s dětmi poznávali život včel z blízka. Nakoukli do včelích úlů a děti si dokonce na včelky i zahrály. Po loňském úspěchu jsme i letos uspořádali *Pečení vánočního cukroví s Lipkou*. Tentokrát jsme do akce zapojili také děti a sešlo se 13 účastníků. Pekly se tradiční perníčky i linecké cukroví a třešničkou na dortu byly švestky plněné mandlemi a máčené v hořké čokoládě. Na setkáních jsme kromě češtiny mohli slyšet angličtinu, ukrajinštinu či hindštinu.

SPOLUPRÁCE S UKRAJINSKÝMI ŠKOLAMI

Vedle projektů s příhraničními partnery Lipka spolupracuje také se školami a pedagogy z Ukrajiny, a to díky projektu *Podpora rozvoje environmentální výchovy v ZŠ Rosoš a Svaljavském regionu v Zakarpatské oblasti Ukrajiny*. Projekt finančně podporuje Kancelář Jihomoravského kraje pro meziregionální spolupráci a na finanční podpoře se podílí také Nadace VIA z fondu manželů Horových.

Díky projektu můžeme metodicky, ale i věcně podporovat vzdělávání k udržitelnému rozvoji v Zakarpatské oblasti Ukrajiny a poznávat společné tradice i jedinečnosti obou zemí. V roce 2016 se ukrajinští pedagogové účastnili stáže v Jihomoravském kraji, během které vedle pracovišť Lipky navštívili také ZŠ Podomí a další školy všech stupňů – od základních až po univerzity. Rovněž jsme mohli přeložit dvě publikace z dílny Edičního centra Lipky do ukrajinštiny: sbírku námětů pro environmentální výchovu *Hrajeme si na přírodu* a pracovní sešit *Na stopě*, který přináší množství tipů, jak sledovat zvířata v přírodě a poznávat tak jejich život.

Tímto projektem spolupráce Lipky s ukrajinskými školami nekončí. Ze společných debat českých a ukrajinských pedagogů vzešla vize spolupráce pro léta 2017 až 2020 mezi Lipkou, ZŠ Podomí, ZŠ Rosoš a výhledově i s dalšími školami Svaljavského rajonu Zakarpatské oblasti.

Lipka již sedm let prostřednictvím Edičního centra nabízí své didaktické zkušenosti pedagogům i zvědavým rodičům a dětem. Ve stálé nabídce má nyní přes 40 originálních titulů. Patří sem didaktické hry, skládačky a luštěnky pro děti, atlasy do kapsy i trochu náročnější čtení pro dospělé a v neposlední řadě metodické a odborné materiály pro pedagogy.

Každý rok přidáváme několik dalších novinek. V roce 2016 jsme vytvořili tři zcela nové materiály, dále jsme se věnovali novým vydáním prověřených a žádaných publikací a také dotiskům oblíbených evergreenů. A již tradičně vzniklo také v rámci projektů několik publikací pro účastníky Lipkou pořádaných výukových programů a seminářů.

Naši nabídku najdete v internetovém obchodě www.lipka.cz/e-shop a také na kterémkoli pracovišti Lipky.

PŘEHLED VYDANÝCH MATERIÁLŮ

NOVÉ METODICKÉ MATERIÁLY

- ✚ **Studánky víly Rozárky** (Helena Nováčková, Veronika Kozlová, Jana Modrá) – metodika pro základní a mateřské školy věnovaná tématu vody v mnoha jejích podobách a souvislostech
- ✚ **Devatero studánek** (Jana Modrá) – soubor velkých barevných pracovních listů na téma voda, pro děti základních a mateřských škol
- ✚ **Žeru tě! O potravních vztazích v přírodě** (kolektiv Lipky) – skládačka pro malé školáky
- ✚ **Studenti pro Jihomoravský kraj 2016** (Jan Trávníček, ed.) – sborník studentských prací

DOPLNĚNÁ VYDÁNÍ OSVĚDČENÝCH MATERIÁLŮ

Mnohé publikace na Lipce vzniknou díky finanční podpoře z evropských zdrojů a slouží pak právě jen těm, kteří jsou do konkrétních projektů zapojeni. Některé materiály jsou ale natolik osvědčené a žádané, že jsme je znovu vydali, třeba v mírně doplněné či jinak upravené podobě. Jsou tedy nově součástí naší prodejní nabídky.

- ✚ **Brouci** – desky s klipem s obrázky brouků a základními informacemi o nich
- ✚ **Čtvero zastavení** (Alena Uhříčková a kol.) – náměty na tvoření s přírodními materiály ze čtyř různých prostředí: lesa, pole, louky a rybníku, pro mateřské a základní školy
- ✚ **Jak roste chléb** (DVD) – krátký názorný film ukazuje postup pěstování a zpracování obilí
- ✚ **Regionální učebnice** (CD) – metodika tvorby regionální učebnice pro všechny stupně škol

- ✚ **Vystřihovánka a pohlednice z Jezírka** – vystřihovánka, pohlednice a malý příběh z Jezírka
- ✚ **Vývoj krajiny v České republice** (Radim Lokoč, Michaela Lokočová) – 2. doplněné vydání – stručné a přehledné pojednání o proměnách krajiny ČR od neolitu po současnost

PŘEKLADY DO NĚMČINY

Ve spolupráci s našimi přeshraničními partnery z *Natur im Garten* jsme přeložili do němčiny:

- ✚ **Die Entwicklung der Biene** (Blanka Ponížilová) – překlad úspěšného puzzle Vývoj včely
- ✚ **Schmetterlinge und Raupen im Naturgarten** (Dana Křivánková) – překlad vějíře do kapsy Motýli a housenky v přírodní zahradě

PUBLIKACE VYDANÁ V RÁMCI PROJEKTU TERAPIE PŘÍRODOU A PRO PŘÍRODU

- ✚ **Jak léčí zahrada. Praktické náměty pro zahradní terapii** (Jana Dvořáčková, Dana Křivánková, Alena Uhříčková) – soubor praktických námětů na aktivity zahradní terapie v českém prostředí

PUBLIKACE VYDANÉ PRO UKRAJINSKÉ ŠKOLY DÍKY PODPOŘE NADACE VIA A JIHOMORAVSKÉHO KRAJE

- ✚ **Слідями тварин** (Jiří Nešpor) – překlad příručky pro pozorovatele přírody Na stopě do ukrajinštiny
- ✚ **Граємо в природу. Ігри на екологічну тематику** (kolektiv Lipky) – překlad souboru her s ekologickou tematikou Hrajeme si na přírodu

Dvakrát ročně Lipka vydává zpravodaj o životním prostředí Jihomoravské ekolisty.

Hlavní zdroj příjmů Lipky v roce 2016 tvořily dotace od Jihomoravského kraje, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, statutárního města Brna a dotace z fondů Evropské unie a Norských fondů.

Během roku 2016 Lipka dokončila realizaci projektů z Norských fondů: projektu *Výchova a podpora vzdělanosti v oblasti významu lesních ekosystémů a podmínek pro zachování jejich diverzity*, kde hlavním nositelem projektu byla Mendelova univerzita v Brně, a projektu *Zvyšování povědomí veřejnosti k lepší ochraně biodiverzity v ČR*, jehož hlavním realizátorem bylo Hnutí DUHA. Peníze z projektů umožnily Lipce zrealizovat množství seminářů pro učitele, jednodenních a týdenních výukových programů pro děti, dostavět novou učebnu s pecí na Jezírku a dovybavit pracoviště výukovými pomůckami.

Konečná rozvaha	
AKTIVA	2016
1. Hmotný investiční majetek	
- stroje a zařízení	894 329
- budovy	72 948 292
- pozemky	7 132 781
- nedokončené investice	264 100
HIM celkem	81 239 502
Nehmotný majetek	53 575
2. Oběžná aktiva	
- pohledávky	3 056 974
- materiál a zboží na skladě	1 304 151
3. Finanční majetek	
- pokladna	244 991
- běžný účet	12 390 368
4. Přechodné účty ak.	
Obežná aktiva celkem	16 996 484
AKTIVA CELKEM	98 289 561
PASIVA	2016
VLASTNÍ ZDROJE	
1. Majetkové fondy	
- fond dlouhodobého majetku	81 483 611
Majetkové fondy celkem	81 483 611
2. Finanční fondy	
- fond odměn	162 399
- fond sociální	219 544
- fond rezervní	11 119 216
- fond reprodukce inv. majetku	1 186 074
Finanční fondy celkem	12 687 233
3. Hospodářský výsledek	298 042
CIZÍ ZDROJE	
1. Krátkodobé závazky	
- závazky z obchodního styku	727 457
- závazky k zaměstnancům	1 424 614
- závazky k soc. zabezpečení	784 704
- daňové závazky	204 604
- krátkodobé úvěry	-
- DPH	136 350
Vyrovnaní se SR	56 547
Jiné závazky	415 157
Krátkodobé závazky celkem	3 749 433
2. Dohadné účty pasivní	71 242
PASIVA CELKEM	98 289 561

Přehled výnosů a nákladů		
VÝNOSY	2016	
	hlavní činnost	hosp. činnost
	Kč	Kč
Provozní dotace od ÚSC a EU	22 544 955	-
z toho: transfery odpisů	2 190 423	-
Výnosy z vlastní činnosti	10 308 147	2 344 217
z toho:		
- tržby z prodeje zboží	-	1 357 706
- tábory, kurzy, zájezdy	3 320 550	-
- výukové programy	4 217 360	-
- prodej služeb	2 770 237	704 945
- tržby z pronájmu	-	281 566
Ostatní výnosy celkem	476 763	177
z toho:		
- použití fondů	459 336	-
- úroky	1 676	-
- kurzové zisky	376	-
- ostatní výnosy	15 375	177
VÝNOSY CELKEM	33 329 865	2 344 394
NÁKLADY	2016	
	hlavní činnost	hosp. činnost
	Kč	Kč
Spotřeba materiálů	3 037 888	121 538
Spotřeba energie	597 364	35 651
Nákup zboží	-	791 231
Opravy a udržování	601 441	8 857
Cestovné	227 454	609
Ostatní služby	3 513 403	126 461
Mzdové náklady	16 361 368	882 570
Zákonné sociální pojištění	5 218 092	342 336
Úroky	40 752	-
Kurzové ztráty	65 230	-
Odpisy	3 240 866	-
Ostatní náklady	155 252	7 854
NÁKLADY CELKEM	33 059 110	2 317 107
Hospodářský výsledek	270 755	27 287
Zisk		298 042

Za úspěšně zvládnutý rok 2016 patří velké poděkování všem zaměstnancům Lipky, externistům a dobrovolníkům, kteří nám pomohli jakýmkoli způsobem.

ŘEDITELSTVÍ

Mgr. Hana Korvasová
ředitelka

Ing. Lenka Appelová
*zástupkyně ředitelky
pro ekonomický rozvoj*

Mgr. Pavlína Dostálíková
asistentka ředitelky

Bc. Jaromíra Kamenická
mzdová účetní

Ing. Aleš Máchal
metodik

Ing. Veronika Neckařová
projektová manažerka

Markéta Šenková
účetní

RNDr. Jan Trávníček
programový pracovník

Mgr. Kateřina Vítková
PR manažerka

RNDr. Dáša Zouharová
metodička

Mgr. Helena Žvaková
účetní

LIPOVÁ

Mgr. Alena Uhříčková
vedoucí pracoviště

Ing. Hana Huťová
uklízečka

Mgr. Blanka Jírů
pedagožka

Tončo Jovanovski
správce

Vasylyna Lemak
uklízečka

Mgr. Jiří Nešpor
pedagog

Jarka Siničáková
*asistentka vedoucí
pracoviště*

Mgr. Lenka Šimková
pedagožka

Bc. Pavlína Veselá
pedagožka

ROZMARÝNEK

Ing. Martin Šrom
*vedoucí pracoviště,
zástupce ředitelky
pro pedagogický proces*

Mgr. Lenka Babáčková
pedagožka

Petr Fiala
pedagog

Ing. Michala Hustá
administrativní pracovnice

Irena Koláčná
administrativní pracovnice

Zdeňka Krnáčková
uklízečka

Mgr. Jan Palán
pedagog

Mgr. Ivana Plíšková
pedagožka

Ing. Helena Šabatková
pedagožka

Mgr. Lucie Vladová
pedagožka

RYCHTA

Mgr. Zdeňka Jičínská
vedoucí pracoviště

Mgr. Jana Halúzová
pedagožka

Mgr. Petr Horák
pedagog

Ivana Kaňová
uklízečka

Mgr. Michael Král
pedagog

Marcela Krátká
kuchařka

Mgr. Martina Nejezchlebová
pedagožka

Mgr. Marek Soviš
pedagog

Jitka Vágnerová
vedoucí provozu

Jitka Worbisová
kuchařka

JEZÍRKO

Mgr. Pavlína Žilková
vedoucí pracoviště

Mgr. Ingrid Boučková
vedoucí provozu

Mgr. Světlá Froncová
pedagožka

Mgr. Eva Kazdová
pedagožka

Mgr. Lenka Kopáčková
redaktorka

Ing. Iva Křenovská
pedagožka

Ing. Petr Laštůvka
projektový manažer

Ing. Jan Libus
pedagog

Mgr. Roman Maxa
pedagog

Kateřina Novotná
kuchařka

Ing. Jana Pavlíčková
pedagožka

Jana Prokešová
uklízečka

Mgr. Kateřina Řeháková
pedagožka

Dana Zelenková
kuchařka

KAMENNÁ

Mgr. Jiří Vorlíček
vedoucí pracoviště

Bc. Renata Čechová
lektorka

Mgr. Jana Dvořáčková
projektová manažerka

Ing. Vlasta Hábová
projektová pracovnice

Ing. Ludmila Chmelíková
pedagožka

Ing. Dana Křivánková
lektorka

Lyubov Lemak
kuchařka

Mgr. Hana Mikulicová
lektorka

Mgr. Helena Nováčková
pedagožka

Dana Nováková
projektová manažerka

Mgr. Michaela Rychtecká
lektorka

Ing. Pavla Švecová
projektová pracovnice

Mgr. Tomáš Zámečník
administrativní pracovník

Na rodičovské dovolené nás podporují tyto kolegyně: Mgr. Kateřina Gorčíková, Mgr. Vladislava Kolářová, Ing. Kateřina Laštůvková, Ing. Jana Májková, Mgr. Adéla Nešporová a Bc. Veronika Šromová.

Autoři textů: zaměstnanci Lipky

Redakce: Kateřina Vítková

Fotografie: archiv Lipky

Obálka: Jan Augusta

Sazba: Jana Zbirovská

Tisk: Arch – polygrafické práce, spol. s r. o., Charbulova 3a, Brno

Vydala Lipka – školské zařízení pro environmentální vzdělávání Brno, příspěvková organizace

E: lipka@lipka.cz, T: 543 211 264

www.lipka.cz

Vytištěno na recyklovaném papíře.

WWW.LIPKA.CZ